

1925. február 4.

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cim-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Budapest

Negyedévre — —
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestbe — 5.—

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 1-50

1925 február 5 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 29 szám

5685. Sövat 11

Amikor az elnyomottból elnyomó lesz

Nem egy alkalommal számoltunk be részletes tudósításban arról, hogy Kemál pasa uralomra kerülése óta az újjáéledt török nacionalizmus milyen hihetetlen türelmetlenséggel nézi a Törökországban letelepedett görögöket. Kemál pasa győzelme óta és különösképpen a lausannei békekötés után ez a türelmetlenség elviselhetetlen aktivitásba csapott át és a görög kereskedőknek és polgároknak ezrei voltak kénytelenek Törökországot elhagyni, otthagyni egzisztenciájuk alapját, vagyonuk javát.

Az ifjú törökök ezen aktív türelmetlensége most már odáig fajult, hogy a konstantinápolyi görög patriarcha kiutasítását inszenálta, mely tény, mint a hírekből értesülünk, komoly és nagyhorderejű konfliktussá kezd kiterjedélyesedni. A bukaresti török követ bármennyire igyekszik szépíteni a kiutasítás indító okait, kétségtelen, hogy ez a kiutasítás annak a kegyetlen türelmetlenségnek egyenes folyománya, mely minden tulzó nacionalizmust jellemző és tartós európai békébe vetett hitet oszlatja el.

A szabadsághős Kemál pasa, mely népének regenerálódását az európai kultúra és az európai szokások behozatalától remélte, olyan eszközök-höz folyamodott ime, melyek egy szabadsághőst legkevésbé helyeznek kedvező világításba. Az a szabadságmámor, mely más népek szabadságának romjaiból akarja megépíteni a maga nemzeti nagyságának várát, legkevésbé tarthat számot az európai gondolkodás szimpatijára. Amilyen megértéssel és még a nagyhatalmak részéről is jóindulatu passzivitással nézték a középkor bigottizmusában, elmaradottságában tepedő Törökország újjáéledését, éppolyan lehangoltsággal kell látnia a civilizált világnak Kemálék barbarizmusát, amellyel egy kisebbségi nép legazolását végrehajtják.

Az ingatag európai béke egén igen komoly felhők tornyosulnak. Ha Lausanneban sikerült is ideig-óráig elhárítani a törökökkel való konfliktus kirobbanását, most — a jelekből ítélve — aligha lesz mód arra, hogy a nagyhatalmak a török-görög konfliktust békés uton lokalizálják. Európa nem nézheti tétlen kezekkel, hogy komoly szerződéseket Kemálék önkényesen magyarázzanak. A letiport és megalázott Görögország egymagában képtelen szembeszállani a török önkénnyel, éppen ezért a konfliktus elmérgesedése esetén attól lehet tartani, hogy a török-görög konfliktus nagy európai bonyodalommá nővi ki magát s a háboru borzalma ismét fellángol a Közelkeleten.

A bukaresti török követ nyilatkozatában egy nagyon érdekes kitétel van. Jellemző ez a kitétel minden faji türelmetlenségre, minden tulzó sovinizmusra. Numam bej nyilatkozata szerint a konstantinápolyi görög patriarcha kiutasításának egyik főoka az, hogy a patriarcha önzekötöttségben állott a moszkvai kommunisztákkal. Ugy látszik, a szovjettel való cimborálás vádjá ma a legegyszerűbb eszköz minden kisebbségi mozgalom diszkreditálására és a faji türelmetlenségnek kitünő módszer arra, hogy a rendszerint alaptalan vád nevében egyes néprétegekkel szemben a legigazságtalanabb megtorlást alkalmazza. Egészen bizonyos, hogy a török kormány ezen vádjá is csak ürügy, mely igen gyöngén és igen átlátszóan akarja leplezni a nyers erőszakot. De nevétséges a vád már amiatt is, mert az egész európai közvélemény nagyon jól tudja, hogy Kemálék nemzeti szervezkedésük első fázisában nagyon is cimboráltak a szovjettel és nem átalították igénybe venni a szovjet anyagi és erkölcsi támogatását.

Bizonyos, hogy a konstantinápolyi patriarcha kiutasítása nem szélesedett volna olyan nagy

konfliktussá, ha előzőleg a török kormány nem kötött volna erőszakos intézkedésekkel utálatot egy csomó, Törökországban született görögember talpára. A patriarcha kiutasítása csak végső fázisa annak a szörnyű mentalitásnak, mely az ifjú törökök nemzeti fanatizmusából táplálkozik. A török kormánynak arra való hivatkozása, hogy a patriarchát azért kellett kiutasítani, mert nem Törökországban született és nem volt török alattvaló, már csak azért is logikátlan érvelés, mert hiszen a török kormány a Törökországban született és ott egzisztenciával bíró görögöket is minden skrupulus nélkül üzte ki az országból.

Mindazok, akiknek komoly szívügyük az

európai béke, féltő aggodalommal tekintenek a török-görög konfliktus további fejleményei elé. Ismerve a nacionalista türelmetlenség mentalitását, nem sok reményünk lehet arra, hogy a török-görög konfliktus békés uton fog elintéződni. A fanatizált vakság erejének tulzott hitében vakon megy neki a veszedelemnek. Pedig Kemáléknak nagyon is van okuk a meggondolásra, mert hiszen ha agresszivitásuk vereséget szenved a nagyhatalmak szolidaritásán, akkor könnyen megeshetik az, hogy a törökországi konzervativizmus kihasználva Kemálék vereségét, véres bosszút áll az indítókon és újra a középkor intézményeit állítja vissza a jobb sorsra méltó országban.

A miniszterelnök meg van elégedve Bratianu Vintila útjának sikerével

Oromulu szerint nem tárgyaltak külföldi kölcsönről

(Bucuresti-Bukarest, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Lupta” jelentése szerint a miniszterelnök a tegnapi minisztertanácson kijelentette, hogy a legnagyobb mértékben meg van elégedve Bratianu Vintila külföldi útjának eredményével.

Oromulu, a Banca Nationala kormányzója a Rador tudósítója előtt azalábbi nyilatkozatot tette — Külföldön voltam Bratianu Vintilával együtt, nem azért, hogy kölcsönt kérjünk, hanem hogy informáljuk a külföldi illetékes tényezőit az ország gazdasági helyzetéről és a legutóbbi időkben saját eszközeinkkel produkált

eredményéről. Bizonyítottam, hogy Románia minden kötelezettségét pontosan teljesíti. Mindez természetesen kedvező talajt teremtett egy külföldi kölcsön számára, mert ma már senki sem kételkedik az ország jó helyzetében és fizetőképességében.

Kijelentette ezután, hogy a Banca Nationala részére nem kért kölcsönt, de ha az állam ilv kölcsönhöz jutna, ugy a vonatkozó szerződést a bank kötné meg. Valószínű, hogy párisi és londoni tárgyalásaink folytán ottani képviseléseink későbbi időpontban tárgyalni fognak külföldi kölcsönről.

Az utlevél-botrány hullámai a kamarában

Felfüggesztették Grigore Filipescu mentelmi jogát?

— Az Uj Kelet bukaresti tudósítójának esti telefonjelentése —

A hirhert és annakidején sok port felvert utlevélpanama néhány nap óta újra erősen foglalkoztatja a közvéleményt. A nemzeti párt bukaresti hivatalos lapja, a „Romania” tegnap hosszú cikket közölt a Petrolul National utlevél-panama üzemleiről. A cikk többek között arról a meglepő értesüléséről számol be, hogy a panamában az eddig említett liberális korifeusokon kívül Saveanu közegészségügyi miniszter, Moldoveanu liberális képviselő és még igen sok más liberális előkelőség is bűnös, akik közbenjárásukért ingyen részvényeit vágták zsebre.

A ma reggeli lapok közgazdasági rovata is igen érdekes szenzációval szolgálnak. A bukaresti lapok tudvalevőleg egész hasábotkat szentelnek a megóvatolt váltók felsorolásának. A tarka társaságban, amelyben kisemberek és a magasból leszállt nagy társaságok békében megférnek egymással, ma a Petrolul National is szóhoz jut öt darab váltóval. A váltók közül egyik százezer, kettő ötven-ötvenezer, egy husz és egy pedig tizenötezer lejről szól. Valamennyi váltón Vaitoianu tábornok és Popescu Haralambe aláírása szerepel.

A kamara ma délutáni ülése jórészen a Petrolul National-nak újabb napfényre került botrányával foglalkozott.

Az ülést délután három órakor nyitotta meg Orleanu elnök. Napirend előtt Saveanu miniszter szólalt fel, aki hosszabb beszédben igyekezett cáfolni a „Romania”-nak személyére vonatkozó vádjait. A közegészségügyi miniszter kijelentette, hogy a Petrolul Natinaltól ingyenrészvényt soha sem kért és soha sem kapott.

Utána Leon Moldovanu képviselő beszélt, ugyancsak ez ügyben és kijelentette, hogy öneki feljántott a Petrolul National ingyenrészvényt, ő azonban ezt az ajánlatot visszautasította. Hasonlóképpen védekezett Joanitzescu képviselő is, akit ugyancsak a „Romania” vádolt meg, a panamában való részvétellel.

A napirend után Dan Sever, a nemzeti párt volt titkára kérdést intézett Duca külügyminiszterhez, hogy a kormány miért nem köt Ausztriával is olyan egyezményt, amely a két állam közötti összes függő ügyeket végérvényesen szabályozza. Duca miniszter az interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a kormány a Magyarország-gal való egyezménynek megfelelően Ausztriával is konvenciót kötött, amelynek ratifikálására legközelebb sor fog kerülni.

A kamara ezután megismételte a fegyelmi bizottságnak Grigore Filipescu immunitásának megvonásáról beterjesztett javaslatának szavazását, minthogy a szavazás tegnap eredménytelenül járt. Mai ülésén a kamara megszavazta a fegyelmi bizottság javaslatát és így az elnök kihirdette Grigore Filipescu mentelmi jogának felfüggesztését.

A szenátus, minthogy a szenátorok nem jelentek meg kellő számban, ma nem tartott ülést.

A néppárt már Argetoiannal is hajlandó fuziónálni

Bucuresti-Bukarest, február 4. Dori Popovici egy interjuban kijelentette, hogy tényleg formális megbízatást kapott a néppárt részéről az Averescu—Maniu-fuzió ügyében való tárgyalásra. Eddig Maniuval, Vajdával és Popovicu Mihállyal tanácskozott és az az impresziója, hogy a tárgyalások kedvező eredményre fognak vezetni. Arra a kérdésre, mi lesz Argetoiannal az új alakulásban, Popovici annak a véleményének adott kifejezést, hogy Argetoiannal el kell ejteni, csupán figyelmeztette Maniuekat arra a nehézségre, amelyet Averescu volt fegyvertársának jelenléte, illetve vezető szerepe a nemzeti pártban a tárgyalások sikerére nézve jelentene.

R.

MEGYEI

DARA

the'yeq,

tenyészés.

T.-nak

en tartandó

gazgatóság

rólég Timisoarán, az

TEHER

35,000,000	—
46,740,000	—
4,500,000	—
1,728,858	—
160,825,144	76
22,049,938	20
39,764,977	56
23,915,000	—
2,731,573	61
2,960,907	30
9,765,240	17
12,836,163	88
863,867,948	48

JÖVEDELEM

1,073,231	33
13,431,097	80
6,726,900	63
5,589,036	87
1,350,107	88
28,210,264	51

us s. k.

onescu s. k.

yi s. k.

ra s. k.

ol s. k.

oh s. k.

Amerikában bírói védelemben részesítik a kóser-jelzést

Ötszáz dollárra büntettek egy mézáróst, aki kóserhus néven tréflit akart eladni

(Newyork, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A zsidó közvéleményt szokatlan intenzivitással foglalkoztatja mostanában a kóser-hus ügye, amelynek védelmét most már maga az állam is vállalta alkotmánytörvényei egyikében.

Eddig ugyanis a gyakorlat körülbelül az volt, ami itt, hogy bárki nyugodtan kiirhatta cégére a három héber betűt és a jóhiszemű embereknek kóser áru helyett azt adott, ami éppen neki tetszett. Ezt az állapotot azonban az amerikai hitű zsidóság nem tűrte és addig dolgozott a zsidó vallási lelkiismeret védelme érdekében, míg végre elérte, hogy a legfőbb bíróság Washingtonban megfélebbiztetetlenül döntött ebben a kérdésben.

A kóser ügy ellenzői mindent megmozgattak, hogy elgáncsolják az ügyet és bírósághoz benyújtott előterjesztésükben azzal érveltek, hogy a kóser fogalma nagyon tág és hogy ezeréves gyakorlat e téren különböző jogszokást teremtett a zsidó hitéletben, úgyhogy ma alig lehet tudni, hogy valójában melyik a kóser. A Soterland bíró elnöksége alatt megtartott legfőbb bírói tanács az ortodox álláspontot fogadta el és kimondotta, hogy az állam alkotmánytörvényei ellen vét az, aki kósernek jelez olyan húst, amely nem az.

E döntés alapján legutóbb egy Heiman Schnap nevű mézáróst, aki beigazoltan nem kóser húst árusított kóser helyett New-yorkban le is tartóztattak. Letartóztatásának harmadik napján azonban, miután bizonyítékokat hozott amellett, hogy csak eladni akarta a húst, azonban még senki el nem vitte és így senki nem is élvezte a kósernek jelzett nem rituális húst, a bíróság szabadlábra helyezte Schuap mézáróst, azonban a kísérletért egyedül 500 dollár pénzbüntetésre ítélték.

Pusztulóban a kalotaszegi háziipar

Külföldi cégek érdeklődése a kézimunkák iránt (Huedin-Bánffyhungyad, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bánffyhungyadi utcákon ünnepi hangulat. Ünneplőbe öltözött emberek trécselnek az alacsony ereszes házak mellett s tavaszias napsütésben felenged a megfagyott föld. Sár, mindenütt sár... A nagy faluban kisebb városokhoz illő forgalom, szállodák, kávéházak és intellektuális, de sehol egy kis kövezet, vagy rendezett utca, ahol ilyenkor, tavasz felé száraz cipővel járni lehetne.

Hunyadon egyébként mostanában olyan események játszódtak le, melyek nagymértékben megbolygatták a hunyadiak egyhangu életét. A zsidóság vegyes érzelmekkel tárgyalja az Aviva-leányegyesület táncmultságának előzményeit, melynek központjában a konzervatív elemek álltak, akik nem jó szívvel vették azt, hogy az Avivák táncmultságát rendeznek. A magyarajku lakosság eseménye a Magyar Párt kalotaszegi tagozatának gyűlése, amelyről már beszámoltunk olvasóinknak.

Amiről ezuttal írni akarunk az a kalotaszegi háziipar pusztulása. A háboru előtti években a messzi földön híres kalotaszegi háziipar szebbnél-szebb kézimunkát exportált a külföldre. Négy-öt falu népének szorgos keze készítette nagymennyiségben a miliókat, asztalterítőket, ágyszerítőket, gyermekruhákat és különféle faragott butorokat. Ezeket aztán részint belföldön, részint pedig külföldön értékesítették. A külföldi forgalmat annakidején Bánffyhungyadról bonyolította le Kolozsváry Lajosné és ugyancsak ő látta el munkával Kalotaszeg népét. Őt kerestük fel most is, hogy a kalotaszegi háziipar felől nála érdeklődjünk.

— Bizony pusztulóban van Kalotaszeg híres háziipara — mondja Kolozsváryné. — Régebben országos háziipari szövetség szerezte meg a külföldi cégek rendeléseit és állította ki a különböző nemzetközi mintavásárokon a kalotaszegiek kézimunkáit. A háziipari szövetség a külföldi rendeléseket általam bonyolította le oly módon, hogy a megrendelt árut az én felügyeletem mellett készítették el a környékbeli falvakban, amit aztán én közvetlenül szállítottam le a cégek részére.

— A háboru alatt természetesen megszakadtak az összeköttetések a külföldi cégekkel, de az utóbbi időben több párisi, londoni, amszterdami, sőt new-yorki cég is érdeklődött nálam a kereskedelmi kapcsolatok felvételének lehetőségéért. Ehhez természetesen most nagy tüke kellene, de ezenkívül a

kormányának is minden tekintetben elő kellene segítenie ezeknek a cégeknek a kivitelét, és mindenekelőtt le kellene szállítani az exportvámot, hogy feltétlenül versenyképesek legyünk a külföldön. Nekem, sajnos, nem áll módomban öt falu lakosságát ellátni munkával, mert ehhez nem rendelkezem elég tőkével. Cégem negyven év óta áll fenn, több kitüntetéset nyert különböző kiállításokon, tehát elképzelhető, hogy mindent megtesznek a háziipar fejlesztése érdekében.

Kolozsváryné ezután szebbnél szebb kalotaszegi kézimunkákat tesz elém. Elfogódva gondolok arra, hogy ezeket a finoman kidolgozott miliókat és egyéb kézimunkákat a falu egyszerű, de szorgalmas népe készítette. További é deklódesemre elmondja Kolozsváryné, hogy kismértékben bár, de ő látja el a környéket rendelésekkel, amit aztán né-

hány embernek kioszt, akik végigjárják az erdélyi, bánáti és regáti városokat és úgy helyezik el az elkészített kézimunkákat.

Az illetékes hatóságoknak mindent elő kellene követniük, hogy a jelenlegi primitív rendszerű értékesítést a háboru előtti országos háziipari szövetség példájára kibővítsék, hogy ezáltal a kalotaszegi háziipar a békebeli nivóra emelkedjék. Nemcsak arról van szó, hogy ezt az ipart szépsége és kulturális jelentősége miatt kell fejleszteni, hanem ezáltal az állam is tekintélyes bevételre tenne szert és ezenkívül öt falu népe jutna hozzá megfelelő jövedelemhez.

Ezt annál inkább módunkban állana megtenni, mert a nyersanyagot nem kell külföldről beszerezni, hanem minden kis részét itt állítják elő az országban. (s. m.)

Román-magyar vasutlikvidáló bizottság ült össze Párisban

(Bucuresti-Bukarest, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A külügyminiszter hivatalos kommunikéje szerint a magyar és osztrák kormányok, elismerve Romániának a békeszerződésben megállapított jogát a kártérítésre, teljes megegyezésre jutva Németországgal is, értesítették a román kormányt, hogy hajlandók egy a probléma rendezésére összehívandó konferencián részt venni. A kormány javaslatára, amelyhez az érdekeltektől államok hozzájárultak, a konferencia március elsején kezdődik Bécsben.

Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy Párisban összeült egy román-magyar bizottság, amely a Romániának jutott MÁV vonalak likvidálásának ügyében hivatalos egyezményt kötni. A konferencián Magyarország bejelentette, hogy a román csapatok által az erdélyi vasutak épületeiben talált és lefoglalt készpénzkészletek aranykoronában való visszafizetését igényli.

A kolozsvári zsidó menza élete

Hogyan élnek a kolozsvári egyetem zsidó diákjai. A zsidóságnak csak egy hányada segíti a zsidó menzát

(Cluj-Kolozsvár, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Míg távoli nagy metropolisok egyetemén, aránylag kedvező viszonyok között az erdélyi zsidó diákok nagy zöme tanulsz közzvetve a nyugati kultúra minden szépségével megismerkedhetik, — addig az itthoni, Kolozsváron maradt zsidó diákok valóságos hősi küzdelmet folytatnak tanulási lehetőségükért azért, hogy pusztán életüket fenntarthatassák. Az erdélyi zsidóság nemrégiben akciót kezdett a külföldön élő zsidó diákok nyomorának enyhítéséért. Ideje volna, hogy most azokért hozzon áldozatot, akikért könnyebben és közvetlenebbül hozhat: a nehéz anyagi és erkölcsi küzdelmet folytató erdélyi, illetve kolozsvári zsidó diákokért. Itt, Kolozsváron azok a zsidó diákok tanulnak, akik anyagi okok miatt nem mehetnek külföldre, olyan diákok, akik hazuról alig, vagy egyáltalán nem kapnak támogatást. Ezek a diákok, ha a zsidó társadalom egy kicsiny rétegének anyagi támogatását nem élveznék: vagy elpusztulnának, vagy más pályára volnának kénytelenek menni. A küzdő, robotoló zsidó diákok egzisztenciájának egyedüli alapja ma, a Petőfi-utcai zsidó egyetemi menza. A menza a legszegényebb diákok is élhetnek, mert az összegyűjtött összegekből egyelőre fedezni lehet a költségeket. A teljesen vagyontalan diákok és diákleányok napi 10 és 5 lejért kapnak teljes etlást, ami igazán olyan alacsony összeg, hogy még a kiszolgálási költségeket is alig fedezi. E teljesen vagyontalan diákok ellátása csakis a zsidó társadalom áldozatkészsége útján képzelhető el.

Azonban — sajnos — meg kell állapítani, hogy a kolozsvári és erdélyi zsidótársadalom meglehetősen rezerváltsággal viseltetik az egyetemi diákság nyomorával és küzdelmeivel szemben. Pedig az egyetemi zsidó ifjuság a zsidó jövődönék egy szerves darabja, mely ha elvész, elpusztul, — az erdélyi zsidóság egyik legértékesebb eleme megy veszendőbe. Kétségtelen, hogy a menza ennek ellenére is áll, működik és lehetővé teszi egy csomó szegény diák számára a tanulást. Azonban, — a zsidó egyetemi hallgatók menzájának nem szabadna olyan síváran hatnia, mintahogyan hat, — igazi otthonnak kellene lennie, ahol a fáradt idegek, a tanulásban kimerült agy megpihenhet. Mennyi ambíció, energia feszül itt, a szerény hajlékban, ahol zsidó diákok és diákleányok, — akik örök rettegésben és mégis törhetetlen szorgalommal róják az egyetem lépcsőit — a déli és esti órákban összetalálkoznak s kedves, önfelelt beszélgetésben cserélik ki gondolataikat, álmait, reményeiket.

A menza fennmaradása csak pár hónapra van biztosítva, még a vakációi gyűjtések összegeiből. A kolozsvári kereskedők egy elenyésző hányada természetbeni adományokkal segíti a menzát. A menza vezetősége elhatározta, hogy nagyobb gyűjtési akciót fog indítani a menza anyagi alapjainak megerősítésére. A diákság bizik abban, hogy a külföldi zsidósághoz hasonlóan az erdélyi, illetve a kolozsvári zsidóság is felismeri a zsidó menza fentartásának, kibővítésének és anyagi megalapozottságának szükségét és jelentékeny összegekkel fog hozzájárulni a menza fentartási költségeihez. A Petőfi-utcai egy szobából álló, barátságos, hideg menza asztalaira még a mai szerény lehetőségek mellett is izletes, szigorúan rituális koszt kerül.

A menza vezetősége most fontos szociális intézménnyel igyekszik a kolozsvári zsidó egyetemi hallgatók anyagi helyzetét javítani. Petőfi-utca 18. szám alatti (Str. Avram Jancu) helyiségében munkaközvetítő hivatalt állít fel, mely arra van hivatva, hogy a diákok számára lehetővé tegye a pénzkeresést. Aki gyermekei mellé nevelőt, instruktort keres, avagy irodai munkák elvégzésére akar alkalmazni intelligens munkaerőt, az a munkaközvetítő hivatalhoz fordulhat, amelynek megbízható működését a vezetőség garantálja.

Most, hogy a kolozsvári egyetemen vége viszonylagos nyugalom uralkodik, úgy érezzük, hogy a kolozsvári zsidóságnak teljes áldozatkészségével kell hozzájárulnia a zsidó egyetemi hallgatók szociális helyzetének javításához. Hiszen a fűtetlen szobákban, havi 1000—1200 lejből élő s ezt is nehéz munkával megkereső diákok és ragyogószemű, sápadt minden akadályos hősiesen szembeszálló diákleányok a zsidó társadalom szószólói, orvosai, tanárai lesznek. A zsidóság maga ellen, a maga presztizs és jövődjéje ellen vét, ha ezeket nem támogatja.

Ha szép és eredményesen hirdetni óhajt vagy propaganda tervezetet óhajt ki-dálgoztatni forduljon az „EXPRESS” Hirdetési Irodához, Timi-sara, B. város, V. Hunyadi-utca 8 sz. Telefon 22 25

Ha műrészli kivitelű fa-, vas- vagy óz-butort, zongorát akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg a **SZÉKELY É. RÉTI** ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermét, asztalosok furniárszükségeit legelőszóbban itt szerezhetik be

Vae római k... emberi t... római me... nére mi... szárnyalá... nak, —. All egy... a legyöző... igazabbn... volt mon... katonatis... nemcsak... hanem r... nyomoru... életüket... volt oszt... ban form... lakásra j... ták bizo... déssel v... bánhódés... Persze, az... csöppet s... fogástól... elfeledik... szemben e... rális ábr... háborukr...

A vilá... gazdaságo... vermilliók... rálisok he... szedban... igen sivár... mondás n... zőnek is... jongság me...

Mert igenis — mellett is... áldozatai... lyegezték... fanatizmu... E császár... szabbek... mint a leg... az volt, h... totta beni... nek és ez... tudatát. N... öket kör... övezte ök... ez a fény... Mert eszt... volt, — a...

De sz... képzélet m... lokukat. H... bizonyult... megtaláltak... megtudnak... nélkül, mi... brigadéros...

A kaj... sorsuk látt... kell látni... különállás... az éhenhal... ezek a sz... fickók érez... nak a nyo... megosztaná... hadseregsz... ilyen érzé...

Ezek k... „kulturájul... nyek és ré... támaszaival... kedvvel a... éhenhalnak... nyosan me... dusokra, a... hősi gesztu... Bizony így... gyelme elh... hagyják.

Ha rő... földi c... „EXPRESS”... váro

Éhenhaló generálisok

Vae victis! jaj a legyőzöttek — mondja a római közmondás. A nyers erőszakra épített emberi társadalom máig nem jutott tovább a római mentalitásnál, ami azt jelenti, hogy ellenére minden technikai fejlődésnek, büszke szárnyalású repülőgépek, távirónak és rádióknak, — az emberi lélek semmit sem fejlődött. All egy helyen, mint a sivatag homokja. Jaj a legyőzöttek, — ezt talán senki sem érzi igazabbnak, senki kétségbeesettebben, mint a volt monarchia számos generálisa, magasrangú katonatisztje, akik a császári fény kihunyásával nemcsak fényüket és rangjukat veszítették, hanem még azt a lehetőséget is, hogy a legnyomoruságosabb proletár nivóján tengessék életüket. Most hozza a táviró híré, hogy egy volt osztrák generális fületlen, rideg szobájában formálisan éhenhalt. Nyugdíjából éppen lakásra jutott csak. A dogmatikus antimilitaristák bizonytalansággal és belső megalégedéssel veszik tudomásul ezt a hirt. A bűn bűnhődése ez — mondják minden biztonnal. Persze, azt nem tudják, hogy az az újjongás csöppet sem különbözik attól az ós-római felfogástól, mely szerint a legyőzöttek — jaj. És elfeledik azt, hogy az éhenhaló generálisokkal szemben egész csomó vidám és gondtalan generális ábrándozik a világ minden táján újabb háborúkról, újabb dicsőségekről.

A világ erőszakra épített organizmusa váltó gazdaságot követ. A legyőzött őrzésére új fegyvermiliók állanak glédába s a levitézlett generálisok helyébe — új generálisok nőnek a szomszédban. Az antimilitaristák elégtétele tehát igen sivár, igen vigasztalan. Míg a római közmondás nem módosul oda, hogy „jaj a legyőzöttek is”, — addig minden humanitárius újjongás meddő és főleg embertelen.

Mert az éhenhaló császári generálisok — igenis — minden régi gögjük és korlátoltságuk mellett is sajnálatraméltó emberek. Előítéleteik áldozatai, melyek a gondolkodást bűnnek bélyegezték s éppen ezért hittek, a korlátoltak fanatizmusával hittek azok örök érvényében. E császári generálisok sem jobbak, sem rosszabbak nem voltak, mint a legtöbb ember, mint a legtöbb antimilitarista. Egyetlen bűnük az volt, hogy fontosságuk tudata elhomályosította bennük az emberi sors szükségességének és ezer körülménytől függő voltának öntudatát. Nem esoda: anyi káprázat, fény vette őket körül, a hatalomnak anyi attribútuma övezte őket, hogy méltán hihették magukról: ez a fény az ő kiváltságos lényük emanációja. Mert eszményük és eszméjük fikarcnyi sem volt, — a sors természetesen elpártolt tőlük.

De szerencsétlenségükben megőrizték a hősi képzelet méltóságát s ez megszüpíti szürke homlokukat. Ha a sorssal és a vésszel szemben nem bizonyultak hőskönek, — a szenvedés eltűrésében megtalálták énjük jobbik felét. Ime a bizonyosság: megtudnak halni éhen, nyomorultul, egy zokszó nélkül, mint az első francia császárság zordon brigádérosai.

A kajánságnak el kell nemulnia kegyetlen sorsuk láttán. Az emberi esettség szemben meg kell szűnnie az osztályszempontoknak, az eszmei különállás rideg részvétlenségének. Bizonyos, hogy az éhenhaló generálisok felett Bécs szegény ördögei ezek a szentimentálisan korlátolt, mégis kedves fiékek éreznek egyedül részvétet. Ó, ha ők tudnának a nyomorgó generálisokról, minden biztonnal megosztanák velük falatjaikat. Az arisztokrácia, a hadseregszállító-dinasztiák persze nem kaphatók ilyen érzelmességre.

Ezek közelebb állnak a természethez, minden „kulturájuk” mellett is, tehát hálátlanok, feledékenyek és részvétlenek. Hatalmuk, fényük egykori támaszaival szemben ők alkalmazzák legkönnyelműbb kedvvel a „vae victis” jelszavát. A generálisok éhenhalnak, ők tovább kergetik illuzióikat és bizonyosan megvetéssel gondolnak az éhietetlen invalidusokra, akik egy rossz, mert összeomlott világ hősi gesztusaival térnek meg Hades birodalmába. Bizony így volt ez mindég: akiket az Úr kegyelme elhagyott, azokat az emberek is faképnél hagyják. (s. l.)

Ha rögtön biztos és precíz **Információ** **ciót** óhajtsz **be-** vagy **kü-** **ldi** **cége** **ről**, egyénéről, forduljon az „EXPRESS” Tudakozódó Irodához, Timisara, Belváros, v. Huny-gi utca 8. Telefon 22-25.

Kommunista összeesküvést fedeztek fel Münchenben

Harminchárom munkást letartóztattak. Teljesen kiépített katonai és propaganda szervezetük volt

(München, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A müncheni rendőrség nagy kommunista összeesküvést fedezett föl. Az összeesküvés célja volt Délbajorország számára olyan szervezet létrehozása, amelyet forradalom esetén fegyveres szolgálatra lehetne igénybe venni. A szervezet iskolászerűen akarta kiképezni tagjait technikai és katonai tekintetben, hogy fölkelés esetén a kommunista párt azonnal rendelkezessen vörös csapatokkal. Másfelől azonban agitátorokat képzett ki az iskola, a kommunizmusnak széles körökben való terjesztése céljából.

A szervezet rendszere ez volt: A legkisebb egység egy öt tagból álló csoport. Négy csoport egy szakaszt alkot, öt szakasz egy századot. Működési központok: München, Augsburg, Rosenheim és Strauburg.

A rendőrség már január hetedikén tudta, hogy kik állanak a szervezet mögött. Ugyanezen a napon

fogták el Karl Mayer huszonöt éves szerelőt, amikor az országgyűlést elhagyta. Mayer a rendőrségre vitték, közben pedig lakásán házkutatást tartottak. Itt megtalálták a katonai szervezet minden adatát. Münchenben 655 munkából állott volna a vöröshadsereg első csapata. A házkutatás alkalmával felderített tervekből és okmányokból kiviláglott az is, hogy a titkos szervezet lőfegyverek készítésére is berendezkedett.

A rendőrség azóta titokban nyomozott az összeesküvés vezetői után és a mai napon, amikor nyilvánosságra hozta a leleplezést, harminchárom munkást tartóztatott le. A rendőrség azonban csak néhány óráig tartotta fogva az összeesküvés tagjait, akiket átadott azonnal az ügyészségnek. Míthogy felségvétség miatt emelnek vádat ellenük, nem Münchenben, hanem Lipcsében fog fölöttük ítélni az ilyen bűnök fölött ítélező állami bíróság.

Románia magatartása a görög-török konfliktusban

Bukarest, február 4. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a kormány a görög patriarcha kiutasítása ügyében szem előtt kívánja tartani a Románia és mindkét állam között fennálló baráti viszonyt és ettől a szemponttól vezettetve fogja akcióját a népszövetségnél limitálni. A kormány ennek a kérdésnek két oldalát látja, az egyik a világpolitikát érinti népszövetségi viszonylataiban, a másik a balkáni politikát. A román kormány elhatározta, hogy az első szempontnál ismételen hangsúlyozott pacifista elveit fogja érvényesíteni kívánni, viszont a balkáni politika kérdésében megtartja azt a semlegességet, amelyet eddig is az összes balkáni konfliktusokban tanusított. A kormány így nemcsak a békét szolgálja, hanem igyekszik elhárítani mindazokat a kellemetlenségeket is, amelyek Romániát érhetnék, ha a tengerszorosok körül bármiféle konfliktus keletkezne.

Cuza professzor egyetemi előadásain is zsidógyűlöletet prédikált

A vizsgálóbizottság jelentése szerint Cuza törvényellenes cselekedetre izgatta a diákokat

(București-Bukarest, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jassii távirat jelentése alapján már tegnap jelentettük, hogy a Cuza professor ügyében kiküldött vizsgálóbizottság megállapította, hogy a jassii diákzavargásoknak Cuza volt az értelmi szerzője. Közöltük azt is, hogy a bizottság jelentése alapján a kormány büntetőtörvényszék elé állítja Cuzát.

Az Uj Kelet munkatársának alkalma volt beletekinteni a bizottság részletes jelentéseibe, amelyből közöljük az alábbi érdekes részleteket:

A jelentés azzal kezdődik, hogy Cuza professor ellen igen súlyos bizonyítékok merültek fel, amelyek nemcsak az egyetemi zavargások értelmi szerzőségével, hanem azzal is vádolják, hogy

ő izgatta a diákokat a közrend ellen és így törvénybe ütköző cselekedetet követett el.

Indokolásként a bizottság felsorakoztat egy csomó eseményt, Cuza által írt cikkeket csatol a jelentéshez, valamint néhány diáknak — többen közülük Cuza párhívai — és a jassii tanári kar tagjainak jegyzőkönyvi vallomásait mellékel. Mindössze öt tanár tett Cuzára kedvező vallomást és pedig Șuleanu, Bogdan, Obrea, Gavanescu, Bacalolu és Serban professorok.

Cuza professor bűnösségének első bizonyítéka saját vallomása. Kihallgatása során kijelentette, hogy

nem hajlandó magát alávetni az állam törvényeinek, amelyek — szerinte — ellenkeznek a nemzet érdekeivel.

„Ez a meggyőződés — mondta Cuza — konklúziója annak a nacionalista doktrinának, amelynek apostola vagyok.” Szerinte még ha része is van a zavargásokban, tanári működése ellen senki sem emelhet kifogást.

A bizottság megbízásának pontos teljesítése érdekében vizsgálat tárgyává tette a Cuza vezetése alatt álló „Unirea” című lap példányszámait, a Keresztény Nemzetvédelmi Liga, — amelynek tudvalevőleg Cuza az elnöke, — alakulásának körülményeit, a Cuza által írt: a jó románok kalauza című brosrurát és a jassii egyetemen tartott gazdaságpolitikai előadásainak jegyzetét.

Mindezekből a bizottság megállapította, hogy Cuza nacionalizmusa a zsidók elleni fanatikus gyűlölettel zsugorodik össze s hogy minden küzdelme azért az egy célért folyik, hogy rátehesse markát az ország kormányrudjára, vagy legalább is a parlamentbe jusson be.

A bizottság jelentése elmondja, hogy a nemzetvédelmi ligát Cuza professor alapította 1923. március 4-én, amikor a liga tagjai a metropoli templomban hűségkötést tettek. A Serbu Julian és Sava Jon diákok vallomása szerint

az eskü szövege arra kötelezte a tagokat, hogy a nemzet érdekében minden törvényes eszközzel szálljanak sikra, ha pedig a törvényes eszközöket elzárják előlük, akkor törvénytelen uton folytatják az akciót.

Cuza erre vonatkozólag kijelentette, hogy a Keresztény Liga általános szervezet, amelynek bármelyik állampolgár tagja lehet és nem csupán diákokból áll. A bizottság azonban megállapította, hogy a liga programjait között első helyen a diákság érdekében indítandó harc áll, a liga hivatalos lapja, az „Unirea” majdnem kizárólag diáktügyekkel foglalkozik, végül a lap szerkesztőségében és kiadóhivatalában diákok vannak alkalmazva, sőt diákok végzik el a lap utcai árusítását is.

A bizottság jelentése a továbbiakban közli, hogy a diákság egyik része lelkiatyának nevezi Cuzát.

— Ez a lelkiatya — írja a jelentés — aki azzal van megbizva, hogy a diákok tudományos neveléséről gondoskodik, gazdaságpolitikai óráin egész héten zagyaságot ad elő, amelyek nemcsak hogy nem tartoznak előadásának tárgykörébe, de egyszerű meghamisításai a tudományok alaptételeinek.

Igy például a bizottság megállapította, hogy Cuza gazdaságpolitikai óráin többek között ilyenféle tanításokat tart: „A zsidóknak koponyájuk tizenkilenc éves korukban elesontosodik és nem fejlődik többé, úgy, hogy egész életükben megmaradnak amellet a szellemi fejlettség mellett, amelyet tizenkilenc éves korukig elértek.” Vagy: „A zsidókból teljesen hiányzik a kultura és a tudomány és általában a szellemi fejlettségnek minden magasabb foka.”

„Ezek a megállapítások — mondja Cuza professor — teljesen pontosak és tudományos vizsgálatok alapján történtek.”

A jelentés megállapítja azt is, hogy Cuza professzor ténykedésében a népligáról azt szokta hirdetni, hogy ez egy zsidó által alapított és a zsidók érdekeit szolgáló intézmény.

— Ami a zsidókérdést illeti — hirdeti Cuza professor az egyetemen — ezt a kérdést csak sürgősen lehet megoldani, mert a modern társadalomban a problémákat pillanatok alatt oldják meg.

égigjárják az erdélyi, hogy helyezik el az

mindent el kellene primitív rendszerű érgos háziipari szövetkezéssel a kalotaszegi melkedjék. Nemcsak part szépsége és kulfejleszteni, hanem ez-évétre tenne szert utna hozzá megfelelő

an állana megtenni, külföldről beszerezni, tják elő az országban. (s. m.)

dáló ban

miniszter hivatalos a békeszerződés-gal is, értesítették konferencián részt konferencia már-

bizottság, amely a nynt kötni. A kon- vasutak épületei- igényli.

élete

gnak csak egy

sak pár hónapra ói gyűjtések ösz- edők egy elenyésző anyokkal segíti a elhatározta, hogy indítani a menza észere. A diákság zsidósághoz ha- kolozsvári zsidóság éntartásának, ki- zottságának szük- kel fog hozzájá- geihez. A Petőfi- átságtalan, hideg szerény lehetősé- an rituális koszt

fontos szociális zsvári zsidó egye- tén javítani. Pe- t. Avram Janca) hivatalos állit fel, diákok számára. Aki gyermekei s, avagy irodai mazni intelligens etítő hivatalhoz tó működését a

gyetemen végre ik, úgy érezzük, teljes áldozat- zsidó egyetemi javításához. Hi- vi 1000—1200 kával megkereső dt minden aka- diákleányok a. sai, tanárai lesz- maga presztizse et nem támo-

edetni óhajtsz **be-** **zetel** óhajtsz **ki-** **Sz** **Hi** **d** **t** **o** **ro-** **nyadi-utca** **8** **sz.** **Telefon** **22-25**

- vagy **öz-** **gorát** **re** és tekintse meg a

ETI **SARS.** butortermek, itt szerezhetik be

Belőrészek és lopások napja Kolozsváron

A rendőrség elfogta a tetteseket

(Cluj-Kolozsvár, febr. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombat délelőtt a kolozsvári rendőrségen a Leonida-részvénytársaság, valamint a Balogh-autógarázs feljelentést tettek, hogy az üzletből, illetve az autógarázból nagymennyiségű autómágnest és autógummit loptak el. Ugyancsak a szombati nap folyamán feljelentés érkezett Weisz József kolozsvári férfinakától is, aki arról tett jelentést, hogy szabóüzletébe betörők hatoltak be és onnan ötvenezer lej értékű szövetet loptak el. A rendőrségen a feljelentéseket jegyzőkönyvbe foglalták, majd Dreghiciu bünyügyi osztályfőnök utasítást adott Petrisor subkomiszárnak, hogy a három ügyben azonnal indítsa meg a nyomozást, nehogy esetleg a tettesek időközben elhagyhassák a várost.

Petrisor subkomiszár a detektivekkel megkezdte a nyomozást. Az autógarázsokban razziaakat tartott és így megállapította, hogy egy harminc év körüli férfi, aki autófelszerelési ügynöknek adta ki magát, több garázsban autómágnesteket kínált eladásra. A subkomiszár megállapította azt, hogy az állítólagos ügynök többször a Bölönyi-féle autógarázsba, a Strada Ratu 7. szám alá rendelt az üzlet perktuálása végett.

A megállapítás után a subkomiszár a rendőrségről detektiveket kért, ahonnan Fluera és Mocan detektiveket küldték ki, akik a házat körülvették, míg Petrisor bement az autógarázsba és ott megtalálta az állítólagos ügynököt, aki kínálgatta portékáit, sőt Kacsu Imrénének egy egész autót kínált eladásra. Petrisor subkomiszár az ügynököt leigazoltatta, aki zavarba jött, majd zsebéből szabályosan kiállított igazolványt vett elő. Az igazolványból kiderült, hogy Butyka Istvánnak hívják, aki mint szabó az egyik katonai műhelyben dolgozik. A rendőrség emberei nagyon gyanusnak találták a dolgot és ezért az állítólagos Butykát letartóztatták és előállították a rendőrségen, ahol megkezdtek a kihallgatását. A kihallgatás során kiderült, hogy a rendőrségnek hamis igazolványt mutatott fel, mert nem Butyka Istvánnak, hanem Gempe Istvánnak hívják.

Gampe megmotozásakor Galambos és Faragó névre szabályosan kiállított hamis igazolványokat találtak. Gampe, aki jobb családból származik, a rendőrségen sirva ismerte be a Balogh- és a Leonida-cégnél elkövetett lopást.

Gampe István a Leonida és Balogh-cégeknek elkövetett lopásokon kívül egy újabb lopást is beismer. Az egyik kolozsvári nyersbőrnagykereskedőtől kilencven darab farksbőrt lopott el. Ezenkívül azt is beismer, hogy a tolvajmesterséget már régóta űzi, de nem mint betörő, hanem tolvajnyelven kifejezve: hillozni szokott. A hillozás ugyanis abból áll, hogy az elegáns tolvaj a forgalmasabb üzletekben kisebb vásárlásait nagyobb bankjeggyel akarja kifizetni és amíg a kereskedő visszaad a pénzből, az asztalra helyezett pénzt ügyesen eltünteti és a meglepett kereskedő, aki az asztalán látta már a pénzt, nem mer kételkedni az elegáns revőben, aki nyugodt fölényel állítja azt, hogy a bankjegyet a pénztárba helyezték és a visszakapott összeget elegáns mozdulattal a zsebébe süllyeszti. Petrisor subkomiszár Gampe vallomását jegyzőkönyvbe foglalta, majd Dreghiciu főnök utasítására átkísértette az ügyészségre.

Ugyancsak szombaton éjszaka az autógummilopások ügyében nyomozva, Petrisor subkomiszár Fatu detektív segítségével letartóztatta Dávid György bukaresti betörőt, aki egy százezer lejes betörés elkövetése után megszökött a bukaresti rendőrség elől és Kolozsváron próbált elrejtőzni. A bukaresti rendőrség fényképes körözlevelet bocsátott ki a betörő ellen és nyomozás közben a rendőrség emberei Dávidot felismerték és letartóztatták. Dávid beismerte a Bukarestben elkövetett lopásokat és kihallgatása alkalmával a lopott dolgok rejtekhelyét is elárulta. Dávid Györgyöt a bukaresti rendőrségnek fogják átadni.

A Weisz József-féle betörés ügyében vasárnap délelőtt folytatták a nyomozást s elég eredményesek, mert Petrisor subkomiszár Sasu és Vlád detektivek segítségével megállapították, hogy a betörést Miklós Mihály nevezetű szolga követte el, akit még vasárnap délelőtt is tartóztattak. Miklós Mihályt ma délelőtt az ügyészségnek adták át.

Luzzati volt miniszterelnök vallomást tesz zsidóságról

(Róma, febr. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Luigi Luzzati, az egykori olasz miniszterelnök a napokban egy újságíró előtt nyilatkozott a zsidókérdésről. Luzzati tudvalevőleg az egyetlen zsidó, aki Itáliában a miniszterelnöki méltóságot viselte. Hosszu éveken át, mint Itália pénzügyminisztere is résztvett az ország kormányzásában. Most a közgazdaság tanára a római egyetemen és szakmájában egyike a legkiválóbb tudósoknak. A 85 éves Luzzati betegágyánál fogadta az újságíró, aki előtt a következőket mondotta:

— Mihelyt egészségem megengedi, könyvet adok ki a nemzeti kisebbségek problémáiról. E könyvben külön hely lesz a zsidó kisebbség kérdése számára. Nagyon érdekel az Oroszországban és Lengyelországban élő zsidóságnak gazdasági helyzete. A cionista mozgalom haladását nagy figyelemmel kísérem és az Oroszországban ő cionisták sorsa nagyon aggaszt, mert tudom, hogy állandó üldözésnek vannak kitéve. Velük együtt, fájdalom, Oroszországban a héber nyelvet is üldözik, nyilvánvalóan azért, mert a kormányt senki sem világosítja fel arról, hogy ez a nyelv ma már előnyelvé lett.

Luzzati ezután elmondotta, hogy már évekkel ezelőtt melegen támogatta a Palesztina-

munkát és boldog, hogy a világ figyelmé oda-irányul Palesztina felé. Üldözött testvéreink Palesztinában látják menedékhelyüket és szabadságuk hazáját — mondotta. Száműzetésünk első napja óta mártírjai vagyunk az emberi fajnak. Azon a napon azonban, amikor a Palesztinában élő népekkel való békés együttműködésünket a világ látni fogja, ugyanakkor mindenki meggyőződhet majd, hogy Palesztina az igazi béke országa. Az antiszemitaizmushulláma, mely most végighömpölyög az egész világon, a háborus elvadulásnak közvetlen következménye, egyúttal eredménye az európai erkölcsök súlyosodásának. A háboru kipusztította az emberekből az emberi élet szentsége iránti érzést.

Luzzati így végezte nyilatkozatát:

— Zsidónak születtem és mint zsidó fogok visszatérni Istenemhez és őseimhez. Amikor ellenfeleim miniszterelnökségem ideje alatt szememre vetették, hogy mint Itália miniszterelnöke Balfourhoz és Clemenceauhoz való barátságomat arra használtam, hogy Oroszország elnyomott zsidóin segítsék, büszke voltam erre a szemrehányásra.

Luzzati elmondotta még, hogy megirandó könyvében, különös figyelmet fog fordítani a zsidóság állampolgári helyzetére. Egyúttal azonban ki fog terjeszkedni a zsidóság etikai és politikai problémáira.

Ujabb gyilkosságok derültek ki a Léderer-házaspárról

Boros butorgyárost is ők tették el láb alól

(Budapest, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Léderer Gusztáv és felesége letartóztatása óta több alkalommal fölbukkant az a gyanu, hogy a két év előtt meggyilkolt Boros butorgyáros vére is a Léderer-házaspár kezébe tapad. Boros holttestét, mint ismeretes, a Lágymányoson vetette ki a Duna. Teste több helyütt sérüléseket mutatott föl. Annak idején meg is indult a nyomozás, azonban eredménytelenül végződött. Semmi nyom nem vezetett a tettesek irányába és így a vizsgálatot be is szüntették.

A lapok többször céloztak az utóbbi időben arra, hogy Boros gyilkosai alighanem a Léderer házaspár. A butorgyáros ugyanis mulató természetű ember volt, aki különösen szöke nők után bolondult. Léderernét pedig többen látták egy férfinak a társaságában, akire ráillik a Borosról adott személyleírás.

Ma végre pozitív nyomra vezették a közbiztonsági hatóságokat. A rendőrségen jelent-

kezett Lefkovics Sándor kereskedő, aki a gyilkos asszonynak egy hetilapban megjelent arcképéről fölismerte azt a nőt, akit egy időben Borossal gyakran együtt látott különböző helyeken.

Amikor egy alkalommal megkérdezte Borost, akivel üzleti összeköttetésben állott, hogy ki az a nő, nem-e valami táncosnő, vagy büffőhölgy, a butorgyáros kezét az ajkára tette és csöndre intette:

— Ments isten! Ez talpig urinő. Nem mondhatom meg kicsoda, csak annyit, hogy az ura igen előkelő ember.

Azóta — ugymond — nem zaklatta Borost a nő miatt.

Lefkovicsnak vallomása után megmutatták a bebörtönzött Léderernét, akiben teljes határozottsággal fölismerte Borosné szöke barát-nőjét.

A rendőrség most már újból nyomoz az abbaahagyott Boros-gyilkosság ügyében.

Munkalehetőségek Palesztinában

Legjobbban keresnek a mechanikusok. Nincs szükség nyomdászokra, borbélyokra és üvegesekre

(Jeruzsálem, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy az utóbbi hetekben Palesztinában a fokozott bevándorlás ellenére is a képzett munkások elhelyezkedési lehetősége emelkedett. E munkáskereslettel szemben természetesen a bérek is javultak, ami örvendetes javulást jelent a dolgozók életnijának emelése szempontjából.

Mindenekelőtt nagy szükség van képzett építőmunkásokra, építéstartozókra, lakatosokra, palafedőkre, pallórokra és mázólokra. Munkájuk természetű és teljesítményei szerint napi keresetük 30—60 piasztér, vagyis naponta körülbelül 300—600 lej. Az asztalosok Tel-Avivban naponta 20—45 piasztert keresnek, amiből az ottani körülmények között a munkás elég jól élmezheti magát és ruházkozhatik is. Ebben a szakmában egyébként állandó kereslet van. Nehezebb helyzet van a cipésznek és a szabónak. Ezek ugyanis egyrészt fölös számban jöttek az országba, másfelől a külföldön lévő konfekciós üzletágban tulprodukción van és az utolsó hetekben az országot elárasztották francia és olasz konfekciós áruval, amelynek olcsóságával nem lehet konkurrálni. Ugyanez a helyzet a cipésziparban is, itt azonban a közeli jövőben javulás várható, mert legközelebb két nagyobb timárüzem is megnyílik, azonfelül egy bőrgyár, úgy, hogy a külföldi cipészat nélkülözni lehet majd. Egy cipész mai napi keresete 25 piasztér.

Bádógosok, kovácsok és lakatosok dusan elvannak látva munkával. Naponta 40—50 piasztert

keresnek. Legkevésbé munkája van az órásnak, az országban ugyanis sokkal több órásműhely van, mint amennyi a szakmában a szükséglet.

Igen jól keresnek a mechanikusok, akiknek munkája legalább 50 piasztert jövedelmez naponta.

Az üveg munkások szintén fölös számban vannak. Ebből a szakmából egyelőre nem lehet megélni, e munkások tehát vagy a kolóniákra, vagy pedig az építkezések körül egyszerűbb munkával igyekeznek boldogulni.

Könyvnyomda elég van az országban: újonnan érkező nyomdászok számára nincs sok lehetőség az elhelyezkedésre. Tel-Avivban magában tizenkét nyomda van, ami mindenképpen tulprodukción jelent ezen a téren. Nem találhatóak elhelyezkedést szakmájukban fényképezés sem. Ellenben képfestőkben kereslet van. Naponta 40 piasztert kereshetnek. Fodrások szakmájukban új elhelyezkedést nem nyernek. Tel-Avivban huszonhárom borbélyműhely van üzemben. Elektrotechnikusok könnyen jutnak munkához. Napi keresetük negyven piasztér. Jól prosperálnak a pékműhelyek, ami a lakosság szaporodása mellett csak természetes. Európai mintára berendezett pékműhelynek nagy kilátása van a fejlődésre. A pékmunkások napi keresete álag 35—40 piasztér.

Minden munkásnak azonban számítani kell azzal, hogy az ország gyors fejlődésével a különböző iparágakban eltulodások vannak és így a tanult munkás is egyidőre kénytelen egyszerű, úgynevezett „fekete-munkát“ vállalni.

Az Uj Kelet
ság n
Szerkesztik
Félelős sze
Az Uj Kele
megj
Előfizetési
240 l

A tudó
tos földr
10.000 zsi

Csütörtök
5685 85v
1925 febr

volt rész
utcajukat
részeg en
Huszonöt
meghazas
és egész
esti hat
kívül len
nekik. A
terekből
hogy a
lódésüket
valamely
rákialtott
kellert n
ség arra
zötti sz
több rész
metlenül
volt szab
való ker
zottat“ e
gákat“.
vasárnap
azt irta
el is uta
gy husz
kísérte a
törüljék
írják: s

— A
cluji izra
dikán, va
rendez a
Az egyle

— F
vegyes
határme
állandó
8-án Ho
a román
vetelni
kelt ro
tót fog
betörési

—
jelentik
amely S
ittas áll
legénye.
nyének
ben gar
kidobatt
menyass
visszatér
szurta.
szállítot
rendőrs

—
Főiskola
kintette
kat, a
veskedj
Strada
Keren
tatni. I
1 óráig
—
gyezte
lénkét

Dószágáról

lág figyelme oda-
özött testvéreink
helyüket és szá-
a. Száműzetésünk
yunk az emberi
an, amikor a Pa-
békés együttmű-
ogja, ugyanakkor
jd, hogy Palesz-
z antiszemitizmus
pólyög az egész
ak közvetlen kö-
énye az európai
ru kipusztította az
tsége iránti érzést.
atát:
mint zsidó fogok
ez. Amikor ellen-
ez alatt szememre
zterelőnké Balfour-
ságomat arra hasz-
ott zsidóim segítsek,
ányásra.

k ki

skedő, aki a gyil-
m megjelent aro-
akit egy időben
különböző he-
megkérdezte Bo-
mesben állott, hogy
hcsónó, hogy büf-
az ajkára tette és
pig urinő. Nem
k annyit, hogy az
m zaklatta Bo-
tán megmutatták
kiben teljes ha-
sné szöke barát-

ban

a és üvegesekre
van az órásnak,
órásműhely van.
kséglet.
ok, akiknek mun-
mez naponta.
számban vannak.
lehet megélni, e
a, vagy pedig az
kával igyekeznek
számban: ujonnan
sok lehetőség az
agában tizenkét
produkción jelent
helyezkedést szak-
ben kétfestőkben
ert kereshetnek.
helyezkedést nem
a borbélyműhely
könnyen jutnak
en piaszter. Jól
a lakosság szá-
Európai mintára
átása van a fej-
te & lag 35-40
számítani kell
ésével a külön-
k és így a tanult
erü, ugynevezet

HIRESK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó-
ság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás
megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre
240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.

A mal naptár

A tudós Stein azt állítja az ő nagyon pon-
tos földrajzkönyvében, hogy Frankfurtban
10.000 zsidó lakott, holott valójában négyezren
sincsenek. Azonban ezt ő
metaforikus módon állítja:
tudniillik olyan zsvajt csap-
nak, mintha tizezren volnának.

Hajdanában egy külön utcá-
ban laktak és ez a hely
bizonyára a legnépesebb ré-
sze volt az egész földnek,
még Maltát sem kivéve.
Az ország kormányának
leggyöngédebb gondozásában

volt részük. Vasárnapon tilos volt nekik az
utcajukat elhagyni, de csak azért, hogy a
részeg emberek meg ne ütleghessék őket.
Huszontötök életéjük előtt tilos volt nekik
megházasodniok, hogy a gyermekeik erősek
és egészségesek legyenek. Ünnepeken csak
esti hat óra után volt szabad nekik a kapukon
kívül lenni, a nap melege meg ne ártson
nekik. A városon kívül fekvő nyilvános séta-
terektől eltiltották őket, kényszerítették őket,
hogy a mezőkre menjenek azért, hogy érdek-
lődésüket felköltse a mezőgazdaság iránt. Ha
valamely zsidó az utcán járt és egy keresztény
rákiáltott: „mach Mores Jud“, akkor kalapot
kellett neki emelni. Ezen udvarias figyelmes-
ség arra volt hivatva, hogy a két vallás kö-
zötti szeretetet megszilárdítsa. A városnak
több részébe, ahol az utcák rosszul, kényel-
metlenül voltak flaszterozva, egyáltalán nem
volt szabad lábukat betenni. Az ipari cikkekkal
való kereskedéstől el voltak tiltva. „Alkalma-
zottak“ egyáltalán nem tarthattak, csak „szol-
gálat“. És amikor egyszer egy tisztviselő
a vasárnap zürzavarában egy zsidónak utlevélbe
azt írta be, hogy „alkalmazott“ és a zsidó már
el is utazott, a városkormányzó polgármester
egy huszárt szalasztatott utána, aki vissza-
kísérte a zsidót, hogy azután az utlevélből ki-
törüljék az „alkalmazott“ szót és helyébe ezt
írják: szolga. Ludwig Börne

— A zsidó nőegylet teadélutánja. A
Cluji izraelita jótekonny nőegylet folyó hó nyolca-
dikán, vasárnap este nyolc órai kezdettel teastélyt
rendez a Newyork szálloda földszinti termében.
Az egylet vezetősége pontos megjelenést kér.

— Február 8-án ül össze a román-orosz
vegyes bizottság. Bukarestből jelentik: A
határmenti incidensek megvizsgálására kiküldött
állandó román-orosz vegyes bizottság február
8-án Hotinban ülést tart. Ivanovics tábornok,
a román delegáció vezetője ez alkalommal kö-
vetelni fogja a Dnyeszteren utlevél nélkül át-
kelt román alattvalók repatriálását és vizsgálá-
tot fog indítványozni a bolsevik ügynökök
betörési kísérleteire vonatkozólag.

— Megkéselte a menyasszonyát. Aradról
jelentik: Tegnap este az egyik aradi vendéglőben,
amely Somogyi Anna tulajdonát képezi, megjelent
ittas állapotban Gemsei Lajos, a tulajdonos nő
legénye. Somogyi Anna szemrehányást tett völégé-
nyének a részegségért, majd amikor ez a vendéglő-
ben garázdálkodni akart, a felszolgáló személyzettel
kidobatta. A kidobott völégény bosszút akart állni
menyasszonyán és egy nagy kést kerítve, újra
visszatért a vendéglőbe és menyasszonyát hasba-
szurta. Somogyi Annát súlyos sérüléseivel kórházba
szállították, Gemsei Lajost pedig letartóztatta a
rendőrség.

— Az Ezra felhívása. Az Ezra Cluji Zsidó
Püskölai Hallgatók Egyesületének vezetősége, te-
híntettel a könyvtár átszervezésére, kéri mindzok-
kat, akik könyvtárból könyvet kölcsönöztek, szí-
veskedjenek a könyveket legkésőbb február 10-ig
Strada C. Bratianu (Király-u.) 2. szám alatt, a
Keren Hajesszód irodahelyiségében visszaszolgá-
latni. Hivatalos óra mindennap délelőtt 11 órától
1 óráig.

— Eljegyzés. Rosenzweig Mór Cluj elje-
gyezte Rosenberg Dávid földbirtokos leányát He-
lénkét Dersida Mica-ról.

Az Actiunea Romaneasca az egyetemi zavargások ellen

(Cluj-Kolozsvár, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári egyetem orvosi fakul-
tásán ma egy felhívást függesztettek ki, melyben az Actiunea Romaneasca arra hívja fel az
egyetemi tanuló ifjúságot, hogy tekintettel a kormány szigorú rendelkezéseire, az egyetem és
az ország jóhírnevének érdekében a diákság tartózkodjék mindennemű rendezavarástól és teljes
mértékben őrizze meg az egyetemi ifjúsághoz egyedül méltó komoly magatartást. A felhívás
további részében arra buzdítja az ifjúságot, hogy az egyetem falain kívül tovább folytassa agi-
tációját eszméinek diadaláért. Azonban ennek az agitációnak sem szabad a törvényes rend ke-
retein kívül lezajlani. A felhívást az egyetemi ifjúság teljes nyugalommal vette tudomásul. Az
egyetem előadásai teljes rendben folynak.

Tizenöt áldozata van a nagyváradí robbanásnak Az egyik utas dinamitsomaja okozta a robbanást

(Oradea-Mare Nagyvárad, febr. 4. Az Uj
Kelet tudósítójától.) Szerdán reggel hét órakor
a vasúti állomástól alig husz lépésnyire súlyos
vasúti szerencsétlenség történt. A 427-es száma
személyvonat egyik kocsija felrobbant. Az első
zürzavarban senki sem tudta, hogy mi történt,
a riadó hírek egész Nagyvárad közönségét fel-
izgatták s nagy tömegek állottak nemsokára a
biharmegyei közpórház előtt, ahova a szeren-
csétlenség sebesültjeit beszállították.

A szerencsétlenséget az okozta, hogy Letz
Lázár, az Élesdi Erdőipar rt. alkalmazottja
robbanó anyagot vitt egy csomagban. A csomag,
amely dinamitot, gyutacsot tartalmazott való-
színűleg úgy robbant föl, hogy valaki gyufát
dobott el a fülkében. A gyufa érintkezésbe
jutott a robbanó anyaggal, amelyet a váradí
fémánya rt.-nak szállított Letz Lázár, aki a
legsúlyosabban sebesült meg. A szerencsétlens-
ségnek husz sebesültje van, akik közül tizen-
négyet a váradí közpórházba vittek.

— Purimi vigjátékok. Az Aviva-Barisszia
kulturbizottsága elkerülni akarván azokat a súlyos
nehézségeket, amelyek különösen vidéken a purimi
műsor összeállításával járnak, ezért egy könyvet
adott ki, amely aktuális purimi műsorszámokat tar-
talmaz. A gyűjteményben van két eredeti egyfel-
vonásos vigjáték, melyek ezuttal látnak nyilvános-
ságot. Azonkívül lesz egy ötfelvonásos tánc- és
éneketéttelkélk tarkított purimi bohózat a ragyogó
tollu Carl Glaser eredetjéből direkt e könyv szá-
mára fordítva. Tartalmaz még ünnepi prólógust,
Beda-szátírákat, kottákat, héber humoristák írásait,
stb. A könyv a benne foglalt szindarabok egyszeri
előadási jogával együtt az Aviva-Barisszia kultur-
bizottságánál (Calea Regele Ferdinand 48.) rendel-
hető. Az Aviva-Barisszia vezetősége az idő rövid-
ségére való tekintettel tagjait is ezuton hívja fel a
könyv megrendelésére.

— Aki tizenégy tudományos expedi-
ciót finanszíroz. Ilyen speciálitás is csak zsi-
dók között található. Aki tizenégy tudomá-
nyos expediciót lát el pénzzel, az a chicagói
muzeum igazgatójának, D. Davinak hivatalos
jelentése szerint Julius Rosenwald, aki a 1925-ik
esztendőben antropológiai és zoológiai expedició-
kat, számszerint tizenégyet fog segélyezni. E
tudományos kutatások között első helyen áll a
történetelőtti népek életének kutatásai, továbbá
Langdden professzor régészeti kutatásai Mezo-
potámiában. A tudomány mecenása, Julius Ro-
senwald különben a legnagyobb emberbarátok
egyike Amerikában. Egyedül a Jointnak egy-
millió dollárt adott egy év alatt. Ugyanilyen
összeget adott a néger emancipáció céljaira. A
németországi szegények fölsegélyezésére akciót
indított és mint első adakozó a listán százezer
dollárt jegyzett.

— Az egrí földrengés kárai. Budapestről
jelentik: Az egrí földrengés okozta károk most
bontakoznak ki. Az Egerhez közeleső Ostoró-
son az első lökékre nyolcs-tíz ház dőlt össze. A
községben alig van ép ház. A kárvalottak fel-
segélyezésére akció indult. Érdekes, hogy a
földlökésektől az ujabban épített házak jobban
szenvedtek, mint a régi vályogviskók.

— Bethlen magyar miniszterelnök Genfbe
utazott. Budapestről jelentik: Bethlen István gróf,
magyar miniszterelnök Szabó államtitkár társa-
ságában ma Genfbe utazott.

— A japán parlamentben eszméletlenülre
verték egy képviselőt. Tokióból jelentik: A
parlamentben egy képviselőt, aki a szόμεgvonás
után is beszélni akart, képviselőtársai eszméletlenülre
verték.

A sebesültek névsora a következő: Letz
Lázár élesdi erdőmunkás, Ciokol Illés katona,
Bere Péter erdőmunkás, Lankner Dezső fugyi-
vásárhelyi kereskedő, Kulcsár Márton bánffy-
hunyadi földmives, Piroška János telegdi mun-
kás, Legreán Nicolae tanító, Sós Lajos mező-
telegdi volt bíró, Popa Dumitriu szatmári rend-
őrőrmester, Florea Traian katona, Laszk Rezső
budapesti műszerész, Boeszok Gávril munkás,
Gátuleszku Nicolai katona, Pollák Frida Már-
marossziget, Jakusovszki Dánielné.

A nagyváradí rendőrség megállapította a
robbanás okát és előzményét. Letz Lázár egy
ismerősének elmondotta, hogy puskaport visz
magával. Az ismerős nem akarta azt elhinni,
mire Letz kivett néhány szemet a csomagból,
a tenyerére tette és meggyújtotta. A következő
pillanatban a közelben levő puskaporos csomag
hatalmasan robbant.

A kórházban fekvő sebesültek állapota ja-
vulóban van.

Egy új fajta csukló betegség. Az utcán
járó kelő o vosok érdekes megfigyelést tettek. Azt
észlelték, hogy igen sok fé fi és nő, különösen a
15-50 év közöttiek, időközönként ajkukat félre-
húzva, revotést i yeszeneit elnyozni. Ezen erőlt-
tett nevetés elyomás némelykor heves csuklás-
sal végződik. Megfigyelés alá véve több ilyen szimp-
tomájú egyént, a p ofesszorok nem tudták ezen új
járvány eredjét megtalálni, míg egy kis gyermek
elárulta, hogy anyjával a Select-mozgóban volt
és mióta a helyéget elhagyta, folyton csuklásba
fulladó nevető rohamaí vannak. Ezek után könnyű
volt megállapítani, hogy ezen új fajta járvány ez
ugynevezett P.attpatta hon láz, melyet mindazok
megkapnak, akik a most leperő legjobb film
komikumot megnéztek.

Ha kíván Temesváron bármit beraktá-
rozni vagy bizományban értékesítés
véget elhelyezni, árut exportálni, impor-
tálni, biztos alapon szállítani, forduljon bi-
zalommal az „EXPRESS“ Import-Export Szállítási
és Beraktározási osztályhoz, Belváros, v. Hunyadi-
utca 8. Telefon 22-25. Fiókok: Buc resti, Oradea-
Mare, Targul-taceuc, Cernauti, Caransebes, Chiseny
etc.

Nagy
harisnyavásár
mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya min- den színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlín harisnya divat- színben	lei	69
Cérna-muszlín minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT
FÓTÉR 13
Blatkeztvükben és kötöttárakban óriási választék!
V legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók

KÖZGAZDASÁG

Tisztázni kell a román-magyar egyezmény homályos pontjait

Több vitás pont szorul rendezésre

A nemrég életbelépett magyar-román pénzügyi egyezménynek több homályos pontja van, amely pontok mielőbb magyarázatra és tisztázásra szorulnak. Erdélyi bankkörök véleménye szerint homályos a pénzügyi egyezmények az a rendelkezése, amely szerint a különböző papírok által képviselt és régi koronákra szóló tartozások annak a szerződő félnek a pénzében lesznek fizetendők, melynek területén az adós székhelye van. Mindazonáltal, ha a régi koronák beváltása folytán, amely például Erdélyben és Bánátban történt, a fizetendő összeg más pénznemben lett megállapítva, vagy bejelentve, mint a régi korona, a fizetés ugyanabban a pénznemben lesz teljesítendő, amelyben ez a fizetés a román állampolgárok részére is teljesíthető fog.

Homályos ez a rendelkezés azért, mert Erdélyben és Bánátban a régi magyar korona 1:2 arányban lett beváltva lejre, kérdés tehát,

† **Nem örölnék a marosvásárhelyi malmok.** Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi malomtulajdosok küldöttsége ma megjelent a város polgármesterénél és bejelentette, hogy a mai naptól kezdve nem örölnék több gabonát, mert régebbi készletük elfogyott, újat pedig 95 ezer lejes maximált áron nem tudnak szerezni.

† **A Franco Romana terjeszkedése.** A Franco Romana általános biztosító részvénytársaság mint ismeretes, nemrégiben igazgatóvá nevezte ki Székely Ferencet, a brassói vezérügynökség főnökét és egyben megbízta az intézet vezetésével. A kinevezéssel kapcsolatban úgy értesülünk, hogy a társaság nagyarányú átszervezést akar megvalósítani, mert az intézetnél nagyobb érdekeltséget vállalt egy francia pénzeszoport és az új érdekeltség folytán a Franco Romana szoros összeköttetésbe került a régi és rendkívül szilárd alapokon nyugvó „Compagnie Européenne de Reassurances” párisi viszontbiztosító intézettel. A legközelebbi napokban egyébként már teljes befejezést nyerne a Franco Romana biztosító intézetnél az alapító felemelését célzó előkészítő munkálatok is.

† **Tizenhárommillió dináros fizetésképtelenség Karlovácon.** Karlovácról jelentik: Fröhlich Oszkár-féle butorgyár fizetésképtelenséget jelentett. A cég passzívja 13 millió dinár, aktívja 3 millió. A hitelezőknek 33 százalékos kiegyezést ajánlott fel. A fizetésképtelenség a hitelezők között nagy pánikot idézett elő, amit az is fokoz, hogy a két legfőbb hitelező már a kényszeregyezési kérelem előtt beleegyezett a 33 százalékos kielégítésbe.

† **Kereskedők eszperantó-tanfolyama.** A kolozsvári Sfatul Negustoresc tagjai részére eszperantó-tanfolyamot rendezett. Az eszperantó-tanfolyamon főleg a fiatalabb kereskedőgeneráció vesz részt és az oktatást Comea professzor vezeti. A Kereskedők Tanácsa egyébként egy kulturszakosztályt fog rövidesen alakítani, ahol a román nyelven kívül az összes idegen nyelveket fogják tanítani.

† **Jugoszlávban enyhítik a részvénytársaságok adózását.** Belgrádból jelentik: A pénzügyminisztériumban konferencia volt, amelyen a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adózásának egységesítésére vonatkozó törvényjavaslatról tárgyaltak. Az anket általánosságban elfogadta a hivatalos javaslatot, amelyet a pénzügyi törvény keretében fognak megvalósítani. Megállapították, hogy a vajdasági részvénytársaságok nagyrésze képtelen a jelenlegi nagy adókat fizetni, amelyek sokszor a kimutatott nyereséget teljesen felemészítik.

† **Egy nagyváradi pék kényszeregyezése.** Nagyváradról jelentik: Manitiu Juon nagyváradi pék kényszeregyezési eljárás megindítását kérte a törvényszéknek. Manitiu 281 ezer lej passzív mellett 25 százalékos kvótát ajánlott fel hitelezőinek.

hogy Erdélyben és Bánátban 1:2 arányban fizetendők-e a részvényekből és egyéb értékpapirokból származó tartozások, vagy pedig az adós székhelye szerinti fizetési eszközben?

A magyar-román pénzügyi egyezmény egyik pontja továbbá úgy rendelkezik, hogy a magyar és román állampolgárok egymásközötti jogvitáik elintézésére jogosítva vannak saját nemzeti bíróságukat igénybevenni és nem kötelesek ügyeiket a trianoni szerződés értelmében statutuál nemzetközi döntőbíróskodás elé vinni. A baj csak az, hogy a viszonyosság tekintetében semmi rendelkezést nem tartalmaz az egyezmény, már pedig enélkül a fenti liberális intézkedés nem sok eredménnyel jár. Szükséges volna tehát e tekintetben is tisztázni, illetve kiegészíteni a magyar-román pénzügyi egyezmény egyes intézkedéseit, hogy azok a kívánt célt kielégítően szolgálhassák.

† **A községi illetékek ügyében delegáció megy a polgármesterhez.** Jelentettük már, hogy a kolozsvári kereskedelmi- és iparkamara vasárnap délelőtt az érdekeltek bevonásával gyűlést tartott a községi illetékek ügyében. Most úgy értesülünk, hogy a kamara elnöksége az érdekeltektől képviseletek delegátusaival hétfőn délelőtt felkeresi a polgármestert és kéri fogja a városi tanács által tavaly kibocsátott és a községi illetékekre vonatkozó pótrrendeletben foglalt sérelmek orvoslását.

† **A dévai iparkamara megkezdte működését.** Déváról jelentik: Megírta annak idején az Új Kelet, hogy Déván kereskedelmi- és iparkamara létesült, melynek területéhez Alsó-féher- és Hunyadvárnegyék tartoznak. A kamara beszerzése teljes befejezést nyert és a napokban megkezdte működését Joan Vulcu szászvárosi kereskedő elnök vezetésével.

† **Nemzetközi mintavásárok.** Brüsszelben az idei nemzetközi mintavásárt március 25. és április 8. között rendezik meg. — **Magdeburgban** cukorkiállítás rendeznek, melynek keretében cukorfeldolgozógépek is kiállításra kerülnek. A magdeburgi cukorkiállítás május 23. és június 7-ike között fogják megtartani. — **Birminghamban** a nemzetközi ipari mintavásár február 16—27-ike között lesz megtartva.

† **A bécsi marhavásár.** (Saborsky és Fiai cég jelentése). A mai bécsi marhavásáron felhajtás volt 2337 darab. Ebből romániai 901 darab volt. Az árak 500—1000 osztrák koronával olcsóbbodtak.

A mai valutapiac

A mai napon tartozkodóan indult a devizapiac, később azonban megszilárdult. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 367—369, magyar korona 373—375, cseh korona 5-68—5-71, francia frank 10-50—10-55, svájci frank 37-35—37-45, dollár 193-00—193-50, angol font 927—929, olasz lira 8-05—8-10.

Valutapiac február 4-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1048-00, Berlin —, London 926-00, Newyork 192-50, Róma 800-00, Zürich 37-25, Bécs 27-25, Prága 575.

Bukarest. Valuták: Napoleon 725-00, márka 44-50, leva 133, török lira 103, font sterling 915, francia frank 10-70, svájci frank 37-50, olasz lira 820, drachma 335-00, dinár 305-00, dollár 190-25, leagyel márka 36-00, osztrák korona 28-00, magyar korona 26-00, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 123-50—123-75, Amsterdam 208-80—208-80, Newyork 518¹/₈—518¹/₈, London 2481-00—2481-50, Páris 2802-50—2805-00, Milánó 2152-50—2156-25, Prága 1520-00—1528-75, Budapest 72-00—72-00, Belgrád 835-00—837-50, Bukarest 267-50—267-50, Varsó 100-00—100-00, Bécs 73-00—73-00.

Párisi tőzsde: Bukarest 960-00, Zürich 357-00.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskületvények címe Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

† **Fokozódik a munkanélküliség a legtöbb országban.** Londonból jelentik: A nemzetközi munkaügyi hivatal legújabb jelentése szerint az európai ipari államok legtöbbjében a munkanélküliség az elmúlt év utolsó két hónapjában ismét emelkedett. Kivétel kértük talán csak Németország, ahol az októberi 8.4 százalékos munkanélküliséggel szemben a novemberi kimutatás csak 7.3 százalékos mutatót ki. Körülbelül ilyen arányu munkanélküliség csökkenést mutat a franciaországi statisztika, amely szerint a novemberi 11.863-ról decemberben 8976-ra csökkent a munkanélküliek létszáma. Ezzel szemben Angliában a munkanélküliség erősen emelkedett és az utóbbi két hónap alatt 1.213.000-ról 1.353.000-ra emelkedett ismét a munkanélküliek létszáma. Amerikában novemberről decemberre átlag egyszázalékkal emelkedett a munkanélküliek létszáma, ugyanakkor az átlagos munkabérek színvonala is csökkent 1-2 százalékkal.

Emelkedést mutat ezeken kívül még a munkanélküliség Svájcban, Belgiumban (az októberi 9451-ről novemberre 11.479-re), Olaszországban (szeptemberről októberre 115.590-ről 117.051-re), Csehszlovákiában (októbertől novemberre 7850-ről 8950-re), Svédországban (októbertől novemberre 7.0 százalékról 8.4 százalékra), Dániában (december elsejétől végéig 31.057-ről 35.712-re. Romániáról nem közöl statisztikát a munkaügyi hivatal.

† **Ujabb részlet esedékes az angol adósságokból.** Az idegen valutájú magántartozások hivatala figyelmeztetést tett közé az angol hitelezők adóssáig, hogy a megegyezés értelmében ez adósságok fizetésének negyedik részlete február 15-én esedékes. Ezt a részletet késedelm nélkül letétbe kell tenni legkésőbb február 14-én, miután 15-ike vasárnapra esik. Ujabb halálok semmi esetre sem nyerhető.

† **Kielégítő az ausztráliai buzatermés.** Budapestről jelentik: Ausztráliában most folyik az aratás és az eddigi jelek szerint a termés általában elég jó. Ez máris érezteti hatását az argentinai buza árán, ami napról-napra olcsóbb lesz, mert a Kelet Buzaszükségletét az idén valószínűleg képes lesz Ausztrália fedezni. Az argentinai buzából különben igen nagy mennyiségeket kinnak eladásra úgy a budapesti, mint a bécsi gabonatorzsdeken, de a vásárlók tartózkodnak nagyobb angazmánoktól, mert azt hiszik, hogy a jelenlegi áraknál olcsóbban is fedezhetik majd szükségletüket. Valószínű, hogy az ausztráliai buzából Brailin keresztül a középeurópai piacokra elkerül majd néhány rakomány.

Ha szeretne üzletet, gyárat, bányát vagy ipari-üzemeltetést, bérletet, vagy bérbeadni, elszámlázásra átadni, vagy átvenni, elszámolni munkaadót vagy állást keres, avagy bármit akar megtenni, vagy gyors és megbízható kurier útján óhajja ügyeit elintézni, úgy „Express” Hírutasítási Kurier és forduljon az „Express” Tájékoztató osztályhoz, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8. szám. Telefon 22-25. Telefon 22-25

Biztosítsunk az
„ORIENT”
Általános Biztosító R.T.-nél

Megérkezett a stettini

hering!

1924-es fogásu egészen új áru, egész tonnáig 500/600, féltónnás 300 darabos, a mennyiséget garantáljuk. Ugyiszintén gyönyörű palernoi és palestinai, lés-éndü narancs és siracsua citrom. **KATZ & BERNAT** céghez Clnj. Tel. 397. Mig a készlet tart, a legolcsóbb árakon kapható

Ha egyezkedni kíván adósaival, hitelezőivel, gyorsan és diszkrétan, forduljon bizalommal az „EXPRESS” Egyeztető Irodához, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8. Telefon 22-25

Fügefale előadás a F... Az utolsó f... löle a színpad... Off-nbach pa... vissza élet m... csupa élet m... párisi parfom... de természet... tiszteli a p... fa evél nem a... kozanak elő... le-élnék egy... ba-ra, vasár... j...yeket. Az... Adam — Bá... Kain — Thá... — Erényi B... Majom — Lu... **Ember** f... két estaján sz... drámai költen... kón és péntel... ezen a két es... magyar bla... előadásain.

Mizantro faton délután... kal Moiere M... pedig Petőfi-... mérsékel hely... ben, Neményi... Margittal a k... val a bozork... szerepében s...

Mag Csütörtök: Az... szünetbe... Péntek: Az en... ben, pre... Szombat d. u... hatodik... árákkal, Szombat este 8... először, árákkal, Vasárnap d. u... sékelt ne... Vasárnap este... 2 órszor, sorozat 5... Hétfő: Fügefale... sorozat 5... Kedd: Fügefale... bérlet 70...

Select-mo Szerelem a ho... vonásban. Fős... Patt és Patra... **Uránia-m** Buffalo Bill... a cow-boyok é... sebb cow boy... **Apolló-m** te nőtteknek!... erőlecsdráma... Pankan.

rovatban kö... nem... **Alulírott S** zett cég, stve... üzletés. Felvi... céggel szemb... Ad ían ügyvéd... alatt legkésőbb... kivonat kísere... lenkező esett... kintetbe. Tg. Mures, 8520

hetenként 4... ág - ói feljebb... Timisoara, Be...

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Fügefalevél. Szombaton estz lesz a temető előadás a Fügefalevél című új francia operettnek. Az utolsó főpróba teljes apparatussal folyik bejelen a színpadon az Izó Mialós rendezése mellett. Offenbach pajkos szellemes persifláló modora tér vissza ebben a francia vezetés bohóságban, a mely csupa ötlet munka. A zenéjének igazi hímítetlen párisi parfümjé van. Szövege a legmulatságosabb, de természetes, hogy a gall szellem pajosságá nem tiszteli a prud erkölcsöség közlátit s így a Fügefalevél nem arra való, hogy fiatal lányok szórakozzanak előadása alatt a színházban. A Fügefalevélnek egyelőre a négy első előadása: szombatra, vasárnapra, hétfőre és keddre árusítják a jegyeket. Az új francia operette szereposztása: Adám — Bányász István, Éva — Neményi Lili, Kára — Ibász Aladár, Abel — Tompa Béla, Lia — Erényi Böske, Szoborleány — Dajka Margit, Majom — Lukács.

Ember tragédiája. Ennek a hétnek már csak két estétjen szerepel a műsoron Madách örökéletű drámai költeménye, az Ember tragédiája. Csütörtökön és pénteken. A tömeges je. yelövétől itélve, ezen a két estén is zafolt nézőt: fog híres úni a magyar klasszikus irodalom világhírű sikertájak előadásain.

Mizantrop és János Vitéz délután. Szombaton délután ifjúsági előadásként olcsó helyárakkal Moliere Mizantropját adják. Vasárnap délután pedig Petőfi—Kacsóh János vitéze kerül színpadra népszerű helyárakkal, Tompa Béla-val a címszerepben, Neményi Lili-l Ilus-ta szerepében, Készegi Margittal a királyleány szerepében, Áldor Juliskával a bozorkány szerepében. Réthelyivel Bagó szerepében s Leóvegytel a király szerepében.

Magyar Színház heti műsora

Csütörtök: Az ember tragédiája (111-edeszer, bérletszámokban, premierhelyárakkal, sorozat 53)
Péntek: Az ember tragédiája (112-edeszer, bérlet színtében, premierhelyárakkal, sorozat 54)
Szombat d. u. fél 4-kor: Mizantrop (A Moliers-cyklus hatodik előadása, ifjúsági előadás, olcsó helyárakkal, előadó: Pálfi Márton, sorozat 55)
Szombat este 8-kor: Fügefalevél (Operette-újdonosság először, première bérlet 38 szám, premierhelyárakkal, sorozat 56)
Vasárnap d. u. fél 4-kor: János Vitéz (117 edeszer, mérsékelt helyárakkal, sorozat 57)
Vasárnap este 8-kor: Fügefalevél (Operette-újdonosság 2. adás, bérletszámokban, premierhelyárakkal, sorozat 58)
Hétfő: Fügefalevél (3 adás, napi bérlet 69 szám, A, sorozat 59)
Kedd: Fügefalevél (4-eszer, rendez. helyárakkal, napi bérlet 70 szám B, sorozat 60)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Csütörtök, febr. 5. Premier. *Szerellem a hóban.* Nevettető burleszk 5 négy felvonásban. Főszerepben az ismert dán komikusok: Patt és Patrachon.
Uránia-mozgó. Csütörtök, febr. 5. Premier. *Buffalo Bill I rész,* 8 felvonás. Szenzációs dráma a cow-boyok életéből. Főszerepben amerikai le. erősebb cow boys: Art Acord.
Apollo-mozgó. Csütörtök, február 5. Csak tenörtöknek! *A prostituált leánya.* Szenzációs érdekes dráma 8 felvonásban. Főszerepben Mia Penkan.

NYILTTÉ

rovatban közölteért a szerkesztőség semmilyen felelősséget nem vállal

Alulírott Sándor Mór és Tsa tg. ur. si bejegyzett cég, átveti a Latzert M. Fiel bejegyzett cég felé. Felhívjuk az összes hitelezőket, hogy az e céggel szemben fennálló követeléseiket dr. Popescu Adian ügyvédnél Tg. Mures, Piata Unirii 8. szám alatt legkésőbb nyolc napon belül, részletes számlaívontat kísérelében bejelenteni sziveskedjenek. Ellenkező esetben a követeléseiket nem vesszük tekintetbe.

Tg. Mures, 1925. február 4.

8520

Sándor Mór és Tsa

Veszünk

benként 4 waggon mangalica kover disznót 130 g. - ól feljebb, „EXPRESS” Export-Import osztálya, Tg. Mures, Belváros, v. Hunyad-u. 8. Telefon 22-25

SPORT

Kolozsvárt megkezdődött a futbalszezon

Victoria—Universitatea 1:1

(Cluj-Kolozsvár, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári pályán mar megkezdődik a szezon és ha egyelőre a közönség még nem is vette ezt tudomásul, reméljük, hogy nemsokára lesz az az idő, amikor ismét szép publikum nézi végig a mérkőzéseket.

Az első tavaszi mérkőzés, amely vasárnap zajlott le a kolozsvári sétatéri futballpályán mintegy kétszáz főnyi közönség előtt az Universitatea és a Viktoria között 1:1 eldöntetlenül ért véget. Sportszempontból nem sokat nyújtott, biztatónak azonban a jövőre nézve elég volt. Mindkét csapat tartalékoltnak szerepelt.

A bíróbizottság ülése. A kolozsvári bíróbizottság ma, csütörtökön este 8 órakor a szövetség hivatalos helyiségében ülést tart, amelyen az országos bíróbizottság alapszabályait vitatják meg. Az elnökség, a tárgysorozat fontosságára való tekintettel, kéri az összes bíróbizottságokat, hogy az ülésen legyenek részt.

Nagyváradí vívók győzelme az aradi országos vívóversenyen. Amint megirtuk, vasárnap Aradon országos vívóverseny volt, amelyen két kolozsvári vívó is résztvett. Meglepetést keltett a váradí vívók nagyszerű szereplése. Deleanu Kolozsvárról csak ötödik helyet tudott magának kiverekedni: *Részletes eredmények:* 1. Dr. Hegedűs István (Nagyvárad NSE). 2. Gelbert Sándor (NSE). 3. Bátor Gábor (NSE). 4. Dr. Szántó Dezső (NSE). 5. Deleanu V. (Kolozsvár). 6. Hehs Oszkár (AAC).

Megnyilt

Rador 2501

Böszörményi és Erdélyi

hölgyfodrász és manikűr szalonja

Főtér 22. sz., udvarban

Mindennemű hajmunka, speciális hajfestés.

Szép és tartós játékok

a legolcsóbb áron csak a **Gyermekek Paradisomában** a legrégebbi és leghíresebb játékraktárban kaphatók.

Cím: **LINDENBERG**

Bucuresti, Strada Smardan 12.
Októijátékok nagyobb gyerekek számára

Rador 2445

„Express”
Auto grúpa Atelier mechanic
Calea Victoriei 99, Cluj
Elvállal autót és mindennemű mechanikai munkát, vágó javításokat, villany- és gézmotor szereléseket. — Mindenkor bérletre szolgálnak.

Figyelem!
A QUOTA DÉL-AMERIKÁBA NEM TELJES

miután az odaváló bevándorlás korlátlan Aki tehát Argentiniába vagy Braziliába gyorsan akar utazni, az írjon azonnal prospektusért

Gosulich Line
Bucuresti, Cal. Grivitel 181

Legolcsóbb és legkényelmesebb ut AMERIKA, CANADA, ARGENTINA és BRAZILIÁBA.

Vasuti utazás tartama a hajóig csak 48 óra! Csak egy határ

Jönnek a hideg és a nedves napok

Ezek és ezek patazkodnak meghűléstől, nátháról és rheumatikus fájdalmakról. A mi elektromos

házi fényfürdőnk

a legjobb oltalom mindezek ellen. Izzasztó hatása van, a szívet nem támadja meg s ezért különösen jó hatása az anyagcsere zavaráinál. Minden elektromos vezetékbe bekapcsolható.

Kapható: SIEMENS és HALSKE művek

gyártmányának elárásítójánál, Cluj, Piata Cuza Voda No 15. Román Villamossági Társaság, Siemens—Schuckert R.T. Gyógygéparc osztály Rador No 2418

Árai 3600 lej!
Kérje prospektusunkat.

és Fiai cég
veim: Saborskyöhhne
cime: Saborsky József
usküldemények cime
en, Grossmarkthalle.
néküliség a leg-
ő jelentik: A nem-
abb jelentése szerint
bbjében a munkanél-
t hónapjában ismét
csak Németország,
munkanélküliséggel
csak 7.3 százalékat
aranyu munkanél-
anciaországi statisztika
11.863-ról decem-
munkanélküliek lét-
a munkanélküliség
i két hónap alatt
melkedett ismét a
ikában novemberről
emelkedett a mun-
or az átlagos mun-
1.2 százalékkal.
sivül még a mun-
ban (az októberi
e), Olaszországban
0-ról 117.051-re),
emberre 7850-ről
ról novemberre 7.0
niában december
12-re. Romániáról
gyi hivatal.
kes az angol
lutáju magántartó-
ett közé az angol
gyezés értelmében
része február
késedem nélkül
február 14-én, mi-
b haláluk szümi
ai buza-termés.
an most folyik az
a termés általa-
hatást az argen-
ra olcsóbb lesz,
idén valószínűleg
argentinai buza-
égeket kínálnak
a bőséges gabona-
nak nagyobb an-
gy a jelenlegi
ajd szükségleti-
buzától Brailén
ra elkerül majd
vagy órá ipar-
eadni, elszámo-
munkaerőt vagy
egtűni, vagy
ajlja ügyeit el-
tési Kurier és
ozódó osztály-
-utes 8. szám.
Telet. u. 22-25
az
T
R-T.-nál
ettini
g!
sz tonás
ennyisé-
palernoi
sracusa
Tel. 397.
kapható
dósaival, hi-
L gyorsan
EXPRESS
v. Ha-

APRÓHIRDETÉSEK

Zsyzéri közlésnél egy szó 3—, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej, állástkeresőknek 30% kedvezmény.

Apróhirdetések díja előre fizetendő

Eladó gépek. 8 drb revolver falcseréprés, új 3 drb. Duda- és falcseréprés, kézi és erőhajtásra. 3. számú Ganz-féle téglaprés, n pi teljesítmény 10,000 drh. 1. számú téglaprés, hozzá cserépaumata és 10,000 drb száritó keret, 1 drb benzines fűvágó motor, 4 HP. 1 db abrichter fagyalu, kombinált maróval, 3 számú x kalapács 4 tonnás. Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal szállíthatók, Friedrich Testvérek Gépgyár, Timisoara.

Férfi és női fehérnemű készítését o'osón vállalok, Trefort-u. 17, 2 ajtó. 8421

Motorok
Szivógáz 20—60 HP. B-nzin 4, 5, 10, 16 HP. Nyersolaj 16, 20, 40, 45 HP. Diesel 40, 50 HP. Gőzgépek félstabil 30, 40, 50, 60, 70 HP. Compound-stabil 60, 70, 80 HP. Összes gépekgyáriag javítva azonnal szállíthatók, kedvező ár mellett. Kérjen árajánlatot. Friedrich Testvérek, Timisoara.

Lakáscsere. Először nem a várga-utcában levő két szoba, előszoba és fürdőszoba újonnan festett és lakkozott lakásomat hasonlóval, esetleg nagyobb bal a város bármely belterületén. Bővebbet az íz. hitközség titkára nyújt Călea Regale Ferdinand 54 szám.

Motorokat, benzin, nyersolaj szivógáz, 15 lóerőtől fűfelé, vörö. állapotban is koresek készpez az mellett vétele Elias Győző, Timisoara, Raulescu 6.

HUNWALD
ul. Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147.

Üvegcsiszoló és tükrögyártó táblavég rakár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása 100.

Vanderer autó, kétüléses, garantált, kiváló karban eladó, Friedrich Testvérek Temesvár.

Ha pénzt biztos alapon óhajtja, kölcsönt óhajt felvenni, forduljon az „EXPRESS” Bankházhoz, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8.

Kézimunkák és perzsaszőnyeg eladó Kleinnál, Malom-utca 7, emelet.

Magyarország egyik vidéki gőcpontjában könyv- és papírkereskedés dusan felszerelt rakárakal, nagyobb nyomdával, hetenként kétszer megjelenő lappal, betegség miatt eladó. Megkereséseket „Biztos jövő” jellegén lapon kiadóhivatala továbbítja.

Transmissiót Martin-szövből, csiszolva, kilónként 24 lej. gyűrűs csapágyak, kuplungokat, fali-gyámokat stb. előyösen szállít, kiváló minőségben Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara.

Fehér munkában perfect aranyműves segéd,

csakis elsőrendű erő, aki önállóan dolgozik, azennalra

kerestetik.

Csakis kitünő referenciakkal bírók jelentkezzenek

Lloyd Express
Cluj, Strada Memorandului 24 szám alatt.

Ebédlőberendezés eladó, Cim a kiadóban.

Bármilyen iparvállalat lehet vidéken is, elsőrendű munkaerőt nyerhet jó megjelensű, intelligens, 40 éves, kis családú, volt jegyző személyében, kinek hosszabb kereskedelmi praxisa is van Perfect román, né et és magyar levelező, teljesen önálló, megbízható administrator. Csak állandó jellegű, lakással, fizetéssel egybekötött, lehetőleg vzetőállású reflektál szives megkereséseket a lap kiadóhivatalába kér „Nolog” jellegre. 8522

Les Successeurs

D'ALBERT GODDE, BEDIN & Co.

Paris, Lyon, Tarare, Mulhouse céghez

farsangi aranygaze-ok (aranylamek)

gazdag választéka érkezett.

Versenyt kizáró árak! Kapható csak Versenyt kizáró árak!

a bukaresti fióknál,
70. Strada Carol — 2. Strada Căldărari.

Kizárólag engros elárusítás Vegyen csak Kizárólag engros elárusítás

A. G. B. szöveteket

Állandóan drágul a könyv, de az Uj Kelet könyvosztályánál még a régi áron

kaphatók az alábbi zsidó tárgy művek:

Agnon: És a meggyérbedt meggyeneselik	45
Dr. Bai: Zengő Hárta	25
Gorelik: Cluj és a góusz	18
Gorion: József és testvérei	25
Grotto: Zsidó renaszánsz	25
Kabalisták és csodatévők	30
Kacér: Gólem	15
Nordaz: Mesék	22
Scholem Alejehem: Leégett nemesek	35
Sokolow: Uj zsidó	15
Giszkalay: Támár	30
Uj profécik könyve	75
A titok	15
Gús Chalav látomásai	30
M. A. Goldschmid: Egy zsidósors	140
Szabó I.: Szent Eliz	50
Marton: A zsidó nemzet Erdélyben	15
Paneth: Utazásom a Szentföldön	8

200 lejen feletti vételnél 10% engedmény.

Kiadó a város közép-pontjába

nagygyártelep lakható házai. Beültetők 13 épr. 23-an. Érdelklődők forduljanak Dea G. S. Becheanu — Bucuresti, Călea Moșilor 247.

Zeiss

Busch

Rodenstock

Szemüvegkülönlegességek

KON MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében, Cluj, Călea Victoriei No. 2. Orvosi rendelés, aduata vagy választás szerint kaphatók

Írdessen az Uj Keletbe!

Sörlefejtő készülék

4 és 6 csapos,

valamint ezek alkatrészei állandóan kaphatók a

Banca Industrială și Comercială-nál CLUJ, Strada Gen. Neculcea No 2. Bener-palota

Kérjen árjagyzedeket

Mindenütt kaphatók Rador

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna

kolozsvár sörkülönlegességek

Ursus - Czell sörfőzde Kolozsvár

Kelme Nyomda- és Kétszálalás A.T. nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

Szerkesztő hivatal és Cluj-Kolozsva L. Pop. (Brassay-utca) Telefon: Székely és Radóhivatal Zs. N. Sz. A kéziratok szerkesztőségzendők. Kézíradunk v

1925 február

Ilyesm

Ha nem v... nánk, a do... Tudnillik a... mint a rom... már évek óta... tengerét írja... lóslása csak... kölcsönügy is... mint valami... hónapban elut... mely más hiv... Párisban, ho... bankárokkal... már utban va... illető pénzüg... az érdeklőd... hogy egyálta... külföldi utaz... szórakozási... orvosi bizonyít

Bratianu... nap érkezett... Persze első d... tassa az agg... mondván: „an... kölcsönt ker... jelentem, hog... kötelességem... és párisi pén... helyzetének... niszter mondja... mert ha nem... dolgoz. Segite... miniszterársai... nem firtatjuk... arról a harasz... törvény ellené... a szél. Mert b... nagyon jól ért... kormánypart... azt írta, hogy... szerzésére ír... sikerrel, mert... szabályok ve

Virágnyelv... elégedetlen a... nem bizza Br... lehet, — hog... jünk — ilyes... a rendszabály... ügyi és gazda... kedtünk benne... bályokról besz... rendszabályok... politikai rend... van a gazdasá... békét fektelen... felekezeti és... ott a gazdaság... Nincsen a... egy hajszálny... külföldnek... Románia bels... tatlan köztél... pontossággal... sérthetlenség... amelyekre a l... beleavatkozást... ügyeibe. Ric... a követelések... litikához, de... akarnak eljár... Romániának... mint a pénzüg... győződve Rom... ségeiről, de B... föld nagyon j... Románia, mily... magukban a... román rónák,